

Орган Часовых Упраўлення Віленскай обласці і горада Вільна

ВІЛЕНСКАЯ ПРАУДА

№ 19
12 кастрычніка 1939 г.
Чацвер

Совецка-літоўскі дагавор

Совецкая палітыка міра, добрасуседская адносіны і дружба народаў атрымлівае ўсё новыя поспехі. У Москве 10 кастрычніка падпісан дагавор аб перадачы Літоўскай Рэспубліцы горада Вільна і Віленскай обласці і аб узаемадапамозе паміж Советским Саюзам і Літвой.

Гэтым дагаворам з Літвой, як і заключанымі раней дагаворамі з Эстоніяй і Латвіяй, Советскі Саюз забяспечвае безпаснасць сваіх граніц і ўмацоўвае яшчэ больш сваю абарону.

Советскі Саюз устряне пагрозу, існаваўшую для слаба абароненых суседніх з СССР дзяржаў з боку імперыялістичных дзяржаў. Так складаеца жалезны пояс Советской абароны на ўсій Прывалтайшчы, так ствараеца трывалы мір на Усходзе Еўропы.

Народы нашай радзімы з велізарнейшым задавальненнем сустэрнуць заключэнне новага дагавора, умацоўваючага ма-гутасць Советскага Саюза, ствараючага новы бар'ер пе-рад усякім імперыялістичнымі прошукамі. Народы Советскага Саюза вітаюць мудрую палітыку свайго ўрада, які сумеў сістэмамі дагавораў з суседнімі дзяржавамі захаваць недатыкальнасць і спакой Советской краіны.

Ва ўмовах еўрапейскай вайны палітыка міра цвёрда, няўхільна і паслядоўна выводзіць з ваенінай лініі, абняўшы адну за другой, невілікія дзяржавы, якія не змаглі-б захаваць уласнімі сіламі сваю недатыкальнасць, безпаснасць і незалежнасць, безпаснасць і мірную працу свайго насельніцтва. Заключэнне Советска-Літоўскага дагавора у асаўблівасці знамінательна. Дагавор з'яўляеца новым і важнейшим звязком у той палітыцы ўмавання Советка-Літоўскіх дружественных сувязей, якую Советскі Ўрад праводзіў на працягу амаль 20 год. У дагаворы паміж СССР і Літвой з найбольшай поўнотай вырашаныя прынцыпы узаемнай дапамогі двух дружественных дзяржаў, прынцып сумеснай абароны дзяржаўных граніц Літвы.

Літоўская дзяржава ўзнікла ў наўсторылай абстаноўцы Версальскага перадзела света. Буйныя імперыялістичныя дзяржавы кроілі Еўропу па сваім праізволну. Літоўскі народ з трулом адстайваў сваю незалежнасць у нароўнай барацьбе з польскімі захватчыкамі і іх пакравіцелямі. Советскі Ўрад у 1920 годзе першым прызнаны Літоўскую Рэспубліку, працягнушы ёй руку дапамогі. У следзе Советскім Ўрадам Літу прызналі і іншыя дзяржавы.

Польская ваенішчына у 1920 годзе азбойнічым спосабам захапіла Вільна, старажытную сталіцу літоўскага народа. Імперыялістичныя краіны благаславілі гэты паступак, толькі Советскі Ўрад не прызнаў ніколі, што Вільна стала польскім горадам.

Советскі народ са спачуваннем адносіўся да барацьбы літоўскага народа з польскімі памі за сваю незалежнасць. У раздзе дагавораў былі замацаваны дружественные адносіны паміж СССР і Літвой. У 1926 годзе быў заключан дагавор аб ненападзе. У 1934 годзе быў прадоўжан.

Распад нежыццяздольнай польскай дзяржавы стварыў новасць становішча. Доблесная Чырвоная Армія вызваліла народы, знаходзіўшыся пад ярмом польскіх драпежнікаў-імперыялістаў, вызваліла Украінцу і беларусаў. Чырвоная Армія прынесла таксама свободу гораду Вільні, які амаль 20 год назад быў захоплен польскімі генераламі.

СССР і Літва сталі непасрэднымі суседзямі. Паміж імі устанаўліваецца дзяржаўная граніца. Разам з новым становішчам паяўляюцца новыя задачы абароны нашай краіны. Выходзячы з старай дружбы, умацоўваючы яе новымі сувязямі, СССР і Літва вырашалі ўніштыць пытанні на началах узаемнай дапамогі, у поўнай судапаведнасці з інтэрэсамі абездзялух дзяржаў, у інтэрэсах іх абарон. Умацоўваючы саўмеснымі ўзброенымі сіламі граніцы Літвы, Советскі Саюз гэтым самым узмініў абарону Советскіх граніц.

Прынцып узаемнай дапамогі найбольш поўна выражаецца ў дагаворы паміж Советскім Саюзам і Літвой.

Советскі Саюз і Літоўская Рэспубліка абавязваючы абарону дзяржаўных граніц Літвы, для чаго Советкаму Саюзу прадстаўляеца права триманія ўстаноўленых па ўзаемнаму пагадненню пунктах Літоўской Рэспублікі за свой кошт строга амежаваную колькасць саўмесных наземных і паветраных узброеных сіл".

Советскі Саюз аказвае дапамогу Літве ўзбраеннем і іншымі ваенными матэрыяламі.

Горад Вільна і Віленская вобласць перадаеца Советскім Саюзам Літоўской Рэспубліцы. Устанаўліваецца граніца паміж СССР і Літвой. Абездзялух дзяржавы дапамагаюць адна другой у выпадку нападу або пагрозы нападу на Літу або праз Літу на Советскі Саюз.

СССР і Літва дагаварваючыся і прымаючы па ўзаемнаму пагадненню меры, неабходныя для абарони абездзялух дзяржаў у выпадку нападу.

СССР і Літва не заключаюць якіх-небудзь саюзаў і не ўзельнічаюць у коаліцыях, на-кірованых супроты адной з дагаварваючыхся старон.

Дагавор ні ў якой меры не закране сувэрэнных праў абездзялух дзяржаў, дзяржаўнага ўстроюства і эканамічнай і соціяльнай сістэмы. СССР і Літва не ўмешваюцца ва ўнутраныя справы друг друга.

Такі кароткі змест дагавора, упісваючага новую старонку ў гісторыю дружественных адносін СССР і Літвы. Прынцып узаемнай дапамогі чырвонай ніткай пракаціці праз яго тэкст. Мы атрымлівем новыя сродак для абарони нашай дзяржавы. Літоўскі народ атрымлівае задавальненне сваіх каронных нацыянальных інтарэсаў.

Ніжэй вучашца народы света гэтым совецкай палітыкі дружбы і згоды з суседнімі дзяржавамі.

Чаму Советкаму Ураду ўдаецца мірным, натуральным шляхам вырашыць пытанні внешніх палітыкі, якія ў старой і новай гісторыі багата палітыкі крываў народаў? Чаму імперыялістичные краіны імкнуцца рашыць гэтыя пытанні ў бессэнсовых войнах і ўсё-ж не выашаюць, а прадстаўляюць пагрозу чалавечству, яго развіццю, яго культуры? Адказ зусім просты — зневісця палітыкі, якія соціялізм ёсць палітыка міра, ёсць палітыка ўстанаўлення добрасуседскіх адносін з усімі дзяржавамі. Дружба народаў ляжыць у аснове Ленінска-Сталінскай палітыкі ўрада СССР.

Праводзячы адкрыту, цвёрду, мудрую палітыку свайго ўрада, Советскі Саюз дае ўсім дзяржавам прыклад мірнага вырашэння складнейшых пытанняў зневісця палітыкі, указае шляхі ўстанаўлення і ўмавання дружественных адносін паміж усімі краінамі.

Перадавая газеты „Правда“ за 11 кастрычніка 1939 г.,

ДА ЗАКЛЮЧЭННЯ ДАГАВОРА

аб перадачы Літоўской Рэспубліцы горада Вільна і Віленскай обласці і аб узаемадапамозе паміж Советским Саюзам і Літвой

На працягу 3—10 кастрычніка ў Москву адбываліся перагаворы паміж Народным Камісарам Замежных Справ тав. Молатавым і Міністрам Замежных Справ Літвы п. Урбашыс. У спраўах СССР у Літве тав. Пазднякоў, аса старана Літвы — Намеснік Старшыні Совета Міністру Літвы Бізускас, Камандуючы літоўскай армія генерал

обласці і аб узаемадапамозе паміж Советским Саюзам і Літвой. У перагаворах удзельнічалі: т. Сталін, Пацёмкін і паверхны спраўах СССР у Літве тав. Пазднякоў, аса старана Літвы — Намеснік Старшыні Совета Міністру Літвы Бізускас, Камандуючы літоўскай армія генерал

Рашкіс і літоўскі паслашк у Москве п. Наткевічыс.

Перагаворы закончыліся падпісаннем 10 кастрычніка дагавора аб перадачы Літоўской Рэспубліцы горада Вільна і Віленскай обласці і аб узаемадапамозе паміж Советским Саюзам і Літвой.

ДАГАВОР

аб перадачы Літоўской Рэспубліцы горада Вільна і Віленскай обласці і аб узаемадапамозе паміж Советским Саюзам і Літвой

Прэзідым Вярхоўнага Совета СССР з аднаго боку і Прэзідент Літоўской Рэспублікі з другога, у мэтах размінія ўстаноўленых мірным дагаворам ад 12 ліпеня 1920 года дружественных адносін, аснованых на признанні незалежнай літоўскай асноўнай пагадненню пунктах Літоўской Рэспублікі за свой кошт строга амежаваную колькасць саўмесных наземных і паветраных узброеных сіл".

Признаючы, што мірны дагавор аб ненападзе і мірным вырашэннем канфлікта ад 28 верасня 1926 года па ранейшаму з'яўляеца мощнай асновай ўзаемнай дапамозе паміж Советским Саюзам і Літвой і назначылі для іншай мэты сваім упраўнаважаным

Прэзідым Вярхоўнага Совета СССР:

В. М. Молатав, Старшыня Совета Народных Камісараў і Народнага Камісара Замежных Справ,

Юзас Урбашыс, Міністр Замежных Справ,

якія упраўляючыся па ўзаемнай падгядненіі сваіх павышаюцца наступны дагавор аб перадачы Літоўской Рэспубліцы горада Вільна і Віленскай обласці і аб узаемадапамозе паміж Советским Саюзам і Літвой і назначылі для іншай мэты сваім

Артыкул 1

У мэтах замацавання дружбы паміж СССР і Літвой горад Вільна і Віленская обласць перадаеца Советскому Саюзу Літоўской Рэспубліцы з уключэннем іх у састав дзяржаўнай тэрыторыі Літвы і ўстаноўленем граніцы паміж СССР і Літвой

Артыкул 2

Советскі Саюз і Літоўская Рэспубліка абавязваючы аказаць адзін другому ўсялякую дапамогу ў тым ліку і веянице, у выпадку нападу або пагрозы нападу на Літу, а таксама ў выпадку нападу або пагрозы нападу праз тэрыторию Літвы на Советскі Саюз з боку любой еўрапейскай дзяржавы.

Артыкул 3

Советскі Саюз і Літоўская Рэспубліка абавязваючы аказаць Літоўской армії дапамогу на ўльготных умовах узбраеннем іншымі ваенными матэрыяламі.

Артыкул 4

Советскі Саюз і Літоўская Рэспубліка абавязваючы аказаць Літоўской армії дапамогу на ўльготных умовах узбраеннем іншымі ваенными матэрыяламі.

Артыкул 5

У выпадку пагрозы нападу на Літу або на СССР праз тэрыторию Літвы абедзве Дагаварваючыся Стараны неадкладна абрыйкуюць стварыўшася становішча і прымуць усе меры,

якія будуть па ўзаемнаму пагадненню признаны неабходнымі для забеспечэння недатыкальнасці тэрыторыі Дагаварваючыхся Старон.

Артыкул 6

Абездзялух дагаварваючыся Стараны абавязваючы аказаць якіх-небудзь саюз, або ўзельнічыць у кааліціях, накіраваных супроты адной з Дагаварваючыхся Старон.

Артыкул 7

Правядзенне ў жыцці гэлага дагавора не ў якой меры не павінна закранаць суворэнных правоў Дагаварваючыхся Старон, у прыватнасці іх літоўскага ўстроюства, эканамічнай і соціяльнай сістэмы, ваеных мерапрыемстваў і, наогул прынцыпа неумышлівання ва ўнутраныя спраўы.

Месцы прабывання совецкіх наземных і паветраных узброеных сіл (артыкул 4 гэлага дагавора) пры ўсіх акалічнасцях астаюцца саставнай часткай тэрыторыі Літоўской Рэспублікі.

Артыкул 8

Тэрмін дзеяння гэлага дагавора ў частцы, якая датычыць абавязацельстваў узаемнай дапамогі паміж СССР і Літоўской Рэспублікай (артыкул 2—7)—15 год, пры чым, калі за год да сканчэння ўказанага тэрміна адна з Дагаварваючыхся Старон не признае неабходным дзянсіраваць устаноўленыя на тэрмін пастаноў гэлага дагавора, гэтыя пастановы аўтаматычна захоўваць сілу яшчэ на 10 наступных год.

Артыкул 9

Гэты дагавор уступае ў сілу з адменам актаў або ратыфікацый. Адмен актаў будзе праведзен на працягу 6 дзён з дня падпісання гэлага дагавора ў горадзе Каўнас.

Гэты дагавор складзен у 2-х арыгіналах на рускай і літоўскай мова

